

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

736. An simoniacum sit conferre, vel resignare beneficium pingue sub onere, ut Resignatarius resignet simpliciter, seu purè minùs pingue, ut illud conferre valeat alteri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

beneficio Petri illud iterum permuto cum Paulo; dum hac ratione Paulus habebit beneficium Petri, quod sibi commodius est, & Petrus meum, quod illi commodius, & ego Pauli, quod mihi commodius; sic inquam tradit Caltrop. cum Lefio, dicitque id probabile censeri à Suar.

Quæstio 736. An simoniacum sit conferre, vel resignare beneficium pingue sub onere, ut resignatarius resignet simpliciter seu pure minus pingue, ut illud conferri valeat alteri?

1. **R**espondeo per partes, ut enucleatius procedatur. Ac primò quidem, non esse simoniacum, si Episcopus (idem videtur quò ad hoc, de alio Collatore) conferat (idem videtur, ob paritatem rationis, si quis resignet) beneficiarius habenti jam aliud incompatible cum hoc secundo sub ea conditione & onere, ut renunciet primùm; eo quòd in hoc casu conditio seu obligatio resignandi primùm de jure inest. Garc. p. 8. c. 2. n. 22. citans Abb. in c. significasti. n. 6. de elect. Pavin. de off. & pot. cap. sedevac. p. 2. q. 1. n. 8. Selv. de benef. p. 2. q. 20. n. 2. & 3. Redoan. de simon. p. 2. c. 21. n. 7. Rebus. in pr. tit. requisita ad collat. bon. n. 3. Mascari. de probatio. conch. 313. n. 3. & c. Cardenas. in crisi ad proposit. damn. ab Innoc. II. dissert. 27. n. 120. citans insuper pro hoc n. 126. Th. Sanch. to. 1. consil. l. 2. c. 3. dub. 25. & n. 117. Gibal. de simon. q. 16. coroll. 8. nec opus quòd ad hoc erat limitatio, quam ponit Sanch. loc. cit. nempe non fore id simoniacum, si prius beneficium collatum fuerit cum illa conditione, ut, si conferatur aliud pinguius, prius dimittat, dum absque eo adhuc illud onus dimittendi ipso jure inest receptioni secundi beneficii incompatibilis.

2. Respondeo secundo: si verò beneficium conferendum non est incompatible cum prahabito, esse simoniacum, si conferatur sub onere dimittendi prahabito, tenent Garc. loc. cit. n. 24. Sanch. Gibal. Selv. II. cit. Nihilominus contrarium, saltem de Episcopo, collatore, docet Cardenas loc. cit. n. 122. citato Alphon. de Moscoso in sum. tr. 5. de simon. c. 10. hisce expressis: *veram censio sententiam affirmantem, posse Episcopum absque labe simonia conferre beneficium pinguius Clerico cum onere, ut renunciet beneficium minus pingue, quod antea habebat, quamvis ea beneficia inter se sint compatible.* Rationem suæ sententiæ dat à n. 24. quod vi c. quæstrum de rer. permut. detur potestas Episcopo transferendi beneficiatum de una Ecclesia ad aliam, dum autem Episcopus confert beneficium pinguius Clerico cum onere resignandi tenuius, si vera & perfecta translatio, utpote quæ dicit terminum ad quem, & terminum à quo, qui uterque in tali collatione conditionata reperitur; dum enim confert beneficium pinguius, facit illum transire ad aliam ecclesiam tanquam ad terminum ad quem; dumque jubet renunciare beneficium tenuius, facit illum recedere ab Ecclesia, cui ante præerat tanquam à termino à quo, quæque, ut Suar. to. 1. de relig. tr. 3. l. de simon. c. 32. in hoc differt à permutatione, quòd translatio non sit contractus, unde per se non requirat, quòd fiat inter duos, & per se respiciat utilitatem Ecclesiæ, non translatorum. Unde originem duci à providentia Prælati, non autem à voluntate translatis.

3. Quod, si ex hoc ipso sumas occasionem opponendi, & dicas, in tali collatione, etiam facta ab Episcopo, revera intercurrere pactum, & fieri eam

per modum contractus, dum Episcopus dat beneficium non nisi dependenter ab hoc, quòd collatarius consentiat in resignationem alterius beneficii; & sic collationem secundi beneficii non esse ex natura sua veram translationem, sed impletionem illius conditionis & pacti. Respondet Cardenas n. 133. non esse contractum, nec fieri illam provisionem per modum contractus; cum illud onus Episcopus non imponat pacto, sed imperio & iustione; ac proinde æquivalere huic actui: *do tibi hoc beneficium, & quia scio te acceptaturum, jubeo, ut renuncies beneficium prahabito.* Vel huic: *jubeo, ut acceptes hoc beneficium, & ut renuncies aliud.* Quod imperium facere possit vi acceptæ potestatis, in cit. c. quæstrum. Quin & ait in fine cit. n. 133. si periculum est simonia propter pactum in tali provisione conditionali, se consulere, ne Episcopus utatur provisione conditionali, sed imperativa, quam præsumere debeamus in Episcopo sic providente. Si in istis & dicas, Episcopum expectare consensum collatarii, utpote sine quo fieri nequit talis provisio, & si is renuat, non habendum pro inobediente; adeoque potius dicenda sit talis provisio pacto, quam iustio, & sic, non esse veram translationem, de qua loquitur citatus textus. Respondet n. 136. non repugnare, ut imponatur præceptum, & quòd, si subditus renuat, & Superior annuat ejus renitentia: sic enim leges imperativo modo imponi, & tamen solere Principes annuere renitentia: populi, & expectare consensum ejus; quia non volunt obligare populum invitum.

4. Quòd, si ulterius in istis dicendo, veram translationem, ejus faciendæ potestatem datur Episcopo in cit. textu c. quæstrum, requirere, ut fiat ex causa necessaria, sed talis non est in præsentem casu renunciandi beneficium prahabito, ut consequatur secundum; necessarium enim non est, ut resignet prahabito; cum sint compatible, adeoque causa renunciandi prius in hoc casu est voluntaria beneficiato; & sic resignatio trahit originem non à providentia Prælati, sed à voluntate resignantis seu translatis: ad hoc inquam, Respondet à n. 139. adhuc dici causam moraliter necessariam, quæ importat magnam utilitatem pro bono regimine Ecclesiæ, qualis est distribuere ita beneficia, ut pinguiora dentur dignioribus, & evitetur in quolibet individuo pluralitas beneficiorum; talis autem est necessitas Episcopi in præsentem casu, dum non sit ea translatio principaliter propter bonum clerici, sed ob bonum regimen Ecclesiæ, & sic causam renunciandi non esse voluntariam beneficiato, utpote cujus voluntati non subest bonum regimen Ecclesiæ, propter quod fit hæc translatio, sed originem ducere à voluntate & providentia Episcopi.

5. Rationem aliam responsionis suæ dat & firmat Cardenas à n. 144. nimirum, quòd provisio beneficii sub conditione, ut renunciatur beneficium prahabito etiam compatible cum hoc secundo, ideo nihil contineat simonia; quia & hæc conditio non secus, ac conditio resignandi prahabito incompatible de jure inest. Siquidem, cum, ut ait, & pluribus textibus juris firmat à n. 145. semper in Jure Canonico res odiosa fuerit pluralitas beneficiorum, etiam independentè ab eo, quòd sint incompatible propter plurima incommoda, quæ ex hac pluralitate oriuntur, & propterea, ut ait. n. 173. conformius multò sit Juri Canonico, & Constitutionibus Pontificum & Conciliorum, vitare pluralitatem beneficiorum; adeoque multo melius & con-

sultius

sultius agat Episcopus pro bono regimine Ecclesie vitando, quantum potest, eam pluralitatem (etsi de cetero jus permittat haberi duo beneficia compatibilia ab uno pro sufficientia sustentationis; id enim est quasi mera indulgentia & permissio) concludit n. 154. non posse esse simoniam, dare beneficium sub conditione, ut fiat id, quod conformius est juri canonico, & utilius ad bonum regimen Ecclesie; nempe ut ad vitandam dictam pluralitatem renunciaret prius habitum; ac ita Episcopum non fore simoniacum, si dicat: *confero tibi beneficium sub conditione, ut agas id, quod conformius est juri canonico, & bono Ecclesie regimine, quale est, ut collato tibi tali beneficio resignes prehabitu.*

6. Quod si contra hanc rationem opponas illud, non inesse de jure, quod jus non precipit, etsi autem conformius sit juri vitare pluralitatem beneficiorum etiam compatibilium, jus tamen id non precipiat. Respondet n. 159. non inesse quidem dictam resignationem de jure precipiente, inesse tamen de jure consulente; non autem minus esse de jure, quod jus consultat, quam quod precipit; eod quod, cum juxta Apostolum amulari debeamus charismata meliora, id, quod jus approbat, ut melius & utilius Ecclesie, debeamus amulari ac sequi tanquam à jure injunctum. Quin & n. 162. ex eod dictam conditionem resignandi prehabitu inesse de jure etiam absolute; quia de jure absolute inest, ut Episcopus servet justitiam distributivam in distribuendis beneficiis, & ad hanc requiratur, quod abundantibus aliis, alii forte digniores non mendicent nihil habendo.

7. Denique tertiam ponit rationem à n. 163. nempe quod dato, illam conditionem resignandi prehabitu non inesse de jure, ad huc illa conditio non faciat collationem simoniacam ex eo; quod, licet omnis pactio, quæ fit circa spiritalia, aut spiritalibus annexa sit simoniaca, excipiat tamen ab hac regula translatio ab una Ecclesia ad aliam, sive fiat per modum permutationis, in qua invenitur pactum utriusque beneficiati; sive per modum translationis, modo id fiat auctoritate Episcopi. Si enim possit auctoritate sua Episcopus transferre personas facta prius inter beneficiatos invicem pactio, possit etiam transferre personas pactitendo pro bono regimine Ecclesie, eod quod, sicut pactio beneficiatorum honestatur, si fiat permutatio auctoritate Episcopi, ita honestandam etiam pactio, quæ facta fuerit ab Episcopo, pro utilitate & bono regimine Ecclesie. Pro qua ratione confirmanda adducit, quod docere ait Tho. Sanch. Lopez. Cordub. Eman. Rodriq. nempe, quod, si Episcopus det alicui tenue beneficium sub conditione, ut illud resignet, casu quo obveniat ei pinguius, licet possit dare pinguius sub ea conditione, quam promisit, nempe resignandi tenue prehabitu. Verum de hoc ipso pari modo dubitari potest, an non sit simoniacum, sub tali conditione conferre tenue; quod ipsum bene advertit Cardenas n. 167. dum ait: *vel utraque provisio, vel neutra est simoniaca.* De cetero, si contra hanc rationem opponas, quod, licet Episcopus habeat potestatem auctoritative, & potestative approbandi permutationes aliorum, & pacta in eis inita, non tamen ex inde sequatur, habere quoque illum potestatem approbandi & justificandi pacta à seipso inita; adeoque non sequatur, posse eum justificare pactioem initam cum eo, cui confert beneficium, dando illud sub conditione, ut aliud renunciaret. Ad hoc in-

quam, respondet n. 170. non habere quidem Episcopum potestatem approbandi pactioes ab ipso initas in proprium commodum, posse tamen illum approbare ab eo initas in utilitatem Ecclesie, & pro bono ejus regimine.

8. Circa quas probationes illud notandum, quod, licet prima & tertia hoc ipsum (nempe posse sine simonia conferri beneficium pinguius, ut dimittatur tenuius) firmet de Episcopo, utpote habente potestatem transferendi de Ecclesia una ad aliam, auctoritative permutationes, & sic paciscendi pro utilitate & bono regimine Ecclesie, nullatenus tamen probeant, posse id ipsum quoque inferiorem collatorem, aut resignantem, utpote destitutum dicta potestate. Procedat autem & de his probatio secunda; si enim dimissio beneficii tenuioris est conditio, quæ de jure inest, à quocunque collatore, veletiam resignante adjici poterit,

Questio 737. An simoniacum sit coram Ordinario resignare beneficium in favorem tertii ex causa permutationis, dum tertius ille non habet beneficium permutandum?

Respondeo: Talem resignationem esse eo ipso nullam & irritam, tenet Castrop. cit. p. 27. n. 12. citans Less. l. 2. c. 35. n. 100. Suar. ubi supr. n. 20. Garciam p. 11. c. 4. n. 10. Azor. p. 2. l. 7. c. 29. g. 16. eod quod, si quis sciens, alterum non habere beneficium, sic resignet, non intendat permutationem, sed resignare simpliciter in favorem, quam resignationem Ordinarius nequit recipere. Si autem bonâ fide, putaus alterum habere beneficium, sic resignet, decipiatur graviter, errorque hic datus causam contractui reddat illum nullum & irritum, Rebuffo in pr. tit. de permut. n. 14. sententia contrarium, resignationem nimirum talem & collationem esse validam; Resignantem talem posse agere, ut resignatum beneficium tibi reddatur. Videtur quoque talis resignatio à sciente, resignatarium non habere beneficium permutandum, facta esse simoniaca; quia est resignatio duplex, in favorem coram Ordinario,

Questio 738. An simoniacum sit resignare cum pacto, ut resignatarium solvat expensas jam factas à Resignante in beneficio illo consequendo?

Respondeo affirmativè. Pirrh. ad tit. de renunc. n. 91. (ubi etiam ait, esse id simoniacum contra jus non tantum Ecclesiasticum, sed etiam Divinum; idque quia supponit & tenet sententiam, quæ docet, emere vel vendere jus illud percipiendi finitus annexum rei, seu officio spiritali, esse simoniam juris divini) Azor. p. 2. l. 7. c. 27. g. 7. Castrop. loc. cit. n. 15. citans Less. ubi supr. n. 94. Suar. loc. cit. n. 29. Paris. l. 14. g. 7. n. 1. argumento c. super hoc. de renunc. & c. cum pridem de pactis. Deducitur enim hic in pactum onus aliquod, quod de jure non inest resignationi, aut tali beneficio, quod propter hoc, quod istis impensis fuerit obtentum, plus estimari non debet, nec potest, non secus ac domus ideo carius vendi nequit, quia multis expensis eam obrines. Castrop. Pirrh. l. cit. tum etiam, ut Pirrh. quia illæ expensæ non fiunt in renunciando, vel conferendo beneficio ei, cui datur vel ceditur, nec fiunt simul in utilitatem ejus, cui fit resignatio, sed sunt prius factæ in utilitatem & commodum solum illius, qui resignat, & forte per plures annos ex